

Soevereiniteit & Solidariteit

E-nieuwsbrief van de Vlaams-Socialistische Beweging

Regeringsvorming: wie 'onderhandelt' er eigenlijk?

De afgelopen weken werd de publieke opinie meermaals opgeschrikt (bang gemaakt...) met berichten over enerzijds mogelijke 'speculatie tegen België' (zoals ook Griekenland en de Ierse Vrijstaat al haast bankroet werden gespeculeerd), en anderzijds de bezorgdheid vanwege het IMF en zogenaamde ratingbureau's. In beide gevallen stelt de V-SB zich ernstige vragen over het democratische karakter van dit soort inmenging in binnenlandse politieke aangelegenheden.

Het IMF is een instelling die op geen enkel moment enige democratische verantwoording moet afleggen. Bovendien zijn de drijvende kracht achter dit instituut niet zozeer de 'lidstaten' ervan, maar wel de private financiële sector waar het IMF en de Wereldbank uiteindelijk slechts de politieke verlengstukken van zijn. Toch hebben deze instanties zich een autoriteit kunnen aanmeten, met welwillende steun van de nationale politieke leiding die zo een stok achter de deur had om de bevolking te chanteren. En dat is precies wat er is gebeurd toen het IMF werd opgevoerd in de reguliere media. De boodschap aan de bevolking was wel duidelijk: stem niet op foute partijen.

Hetzelfde verhaal doet zich voor met 'de speculanten'. Deze groep wordt steeds aangehaald, maar nooit verklaard; het lijkt alsof deze groep een of andere vreemde esotherische natuurkracht is waar noch de politiek noch de gemeenschap iets over te zeggen kan hebben. Wanneer 'de speculanten' tegen België speculeren of ratingbureau's het land lager 'raten', is dat haast hetzelfde als wanneer Moeder Aarde zou beslissen België te treffen met een aardbeving. Wie zijn 'de speculanten' eigenlijk? Gezien de impliciete macht die ze blijkbaar kunnen uitvoeren op de wetgevende en de uitvoerende macht, zouden ze eigenlijk ter verantwoording geroepen moeten worden en geïdentificeerd. De kans is heel reëel dat achter deze vage terminologie heel concrete politieke en economische machtsbelangen schuil gaan.

Onderhandelingen over regeringsvorming mogen niet het voorwerp van chantage door ondemocratische machten worden; ze dienen gevoerd te worden door de (vertegenwoordigers van) de democratische wensen van de bevolking.

★ In dit nummer:

- > Regeringsvorming: wie 'onderhandelt' er eigenlijk?
- > "Free to work"
- > Ierland onder curatele
- > Occitaans verzet tegen TGV project
- > Verslag gespreksavond "Vlaams en links, kan dat?"
- > Colofon

Gaza, nooit vergeten!

**Manifestatie
op 26 december om 14 u
Stalingradlaan Brussel.**

*** opheffing van de blokkade!
* stopzetting van de
kolonisering * steun aan het
Palestijns verzet!**

**Info op
www.boycotisrael.info**

Jan DENYS, arbeidsmarktspecialist en woordvoerder van het uitzendbedrijf Randstad België, stelde op 14 november jl. zijn boek "Free to Work" voor tijdens een brunch in het Vlaams Huis te Brussel waarna een discussie volgde. In wat volgt publiceert V-SB enkele notities die - ter voorbereiding van de discussie - werden overgemaakt aan de deelnemers en die de lezers van deze nieuwsbrief allicht zullen interesseren.

Jan Denys is in Vlaanderen de woordvoerder van het multinational uitzendbedrijf Randstad Holland. Randstad organiseert uitzendarbeid maar dat belet niet dat hij in pers en media zijn mening over de arbeidsmarkt breed verkondigt. De term "arbeidsmarkt" wijst reeds op een systeemgebonden inhoud: menselijke arbeid als koopwaar op een markt van vraag en aanbod.

Het systeem berust op het dogma dat de werkgelegenheid afhankelijk is van de winsten van de private onderneming, van economische groei (in de jaren zeventig zei vroegere voorzitter van het VBO R. Puelinckx dat de "winsten van vandaag de jobs van morgen zijn").

Vandaag spreekt de realiteit dit dogma meer en meer tegen. Topmanagers krijgen bonussen uitgekeerd en de aandelenkoersen van bedrijven stijgen als er arbeidsplaatsen afgeschafte worden. De winsten van vandaag worden gebruikt, niet voor het scheppen van volwaardige arbeidsplaatsen of voor arbeidsduurvermindering, maar voor overnames, delocalisaties, om de aandeelhouders te spekken en de casinospeculatie op de beurzen te financieren... In de neoliberale school wordt dit de 'creatieve destructie' van arbeidsplaatsen genoemd, ook door Jan Denys. In de krant De Morgen (vrijdag 5 november jl.) verscheen een mooie bijdrage over hoe hoog de winsten vandaag zijn na de sociale bloedbaden bij Fortis, GM en AB-Inbev onder de titel "Hoe efficiënt kan een sociaal bloedbad zijn". We voegen er Telecom-France aan toe dat 22.000 jobs schrapte en bonussen voorzie voor managers om dit doel te bereiken. Er wordt zo brutaal opgetreden dat werknemers tot zelfmoord overgaan.

Het kapitalisme of de zogenaamde 'vrijemarkt-economie' is een rem geworden op de sociale ontwikkeling van mens en maatschappij. Vandaag stellen we dus vast dat volwaardige werkgelegenheid EN private winst, rentabiliteit niet meer samengaan.

Na de sociaal-economische catastrofe van de jaren dertig en na de eruit voortgekomen Tweede Wereldoorlog werd in de Westerse landen de sociale zekerheid opgericht met het oog op het voorkomen van een gelijkaardige catastrofe in de jaren dertig en veertig, in het bijzonder uit angst dat de opkomende Kommunistische Partijen er garen bij zouden spinnen. Op 10 december 1948 werd de Algemene Verklaring van de Rechten van de Mens aanvaard

door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Die verklaring bepaalt in artikel 23 dat:

"1.eenieder recht op arbeid heeft, op de vrije keuze van een beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid;

2. eenieder, zonder enige achterstelling, heeft recht op gelijk loon voor gelijke arbeid;

3. eenieder die arbeid verricht, heeft recht op een rechtvaardige en gunstige beloning, welke hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert, welke beloning zo nodig met andere middelen van sociale bescherming zal worden aangevuld."

De Verklaring van de Rechten van de Mens krijgt vandaag in het licht van de degradatie van de menselijke arbeid een subversief karakter en lijkt nog slechts een krankzinnige droomwereld na te streven. Uit deze Verklaring blijkt hoe het huidige mondiale economisch systeem een failliet systeem is om deze rechten in te vullen voor massa's mensen zowel op het vlak van arbeidsvoorwaarden, gelijk loon, een loon dat een menswaardig bestaan verzekert, of sociale bescherming. Ook de in de Westerse landen door de sociale beweging afgedwongen sociale wetten zijn de jongste dertig jaar uitgehold. De ideologische oorlog die nu al vele jaren woedt, is erin geslaagd de notie van het recht op arbeid die de Verklaring inspireert uit te hollen ten gunste van de plicht tot arbeid, d.w.z. het aanvaarden van eender welk werk, tegen eender welke vergoeding of werkvoorwaarden. In zijn meest extreme en cynische vorm leidt dit naar dwangarbeid zoals in de concentratie- en dwangarbeidskampen van vorige eeuw. Vandaag is dwangarbeid een booming sector. We kennen de slechte arbeidsvoorwaarden in heel wat Westerse en/of gemengde bedrijven in China en India. In Afrika, India en Zuid-Amerika werken kinderen als slaven op de cacaoplantages, in steengroeven, op bouwplaatsen, textielbedrijven,... In Europa neemt de dwangarbeid overhand toe. Bij Telecom-France leidt dit, zoals gezegd, tot zware psychische problemen en zelfs zelfmoorden..

Wie de bedrijfsplochten achter zich dichtslaat, al dan niet met badge, en het bedrijf binnenkomt, verlaat ook elke vorm van democratie en wordt onderworpen aan de dictaten van de top van

bedrijfsmanagers gericht op maximalisatie van de winst.

De interim- of uitzendsector: een lucratieve handel in flexibele arbeidskrachten

In de strijd om besparingen op de arbeidskosten en om grotere controle op de werknemers speelt de interimsector een belangrijke rol. Hoewel minder ontwikkeld dan in Nederland is de sector in ons land in volle groei, met een expansie van 2000% in 20 jaar. In 1998 was de interimsector al goed voor 10% van alle aanwervingen (vaste en tijdelijke). In de industrie was dat zelfs 18%. Volgens FEDERGON, de federatie van de uitzendsector die meer dan de helft van de 120 uitzendagentschappen groepeerd en 97% van het zakencijfer van de sector in België vertegenwoordigt, was uitzendarbeid gemiddeld doorheen 2002 goed voor 1,9% van de totale werkgelegenheid. Elke dag zijn er in België zo'n 70.000 werknemers actief als uitzendkracht.

Het aantal uren uitzendarbeid steeg van 26,4 miljoen uren in 1985 tot 129,2 miljoen in 2003. Vooral grote bedrijven doen beroep op uitzendarbeid en dan vooral de industrie.

De omzet van de uitzendsector bedroeg in 2002 2,55 miljard euro. In 2003 was dat 2,63 miljard euro. In 2003 maakten meer dan 43% van de dienstensector gebruik van interimarbeid.

Vaak is uitzendarbeid gevaarlijker. Vooral jonge mensen zijn twee keer zo vaak het slachtoffer van arbeidsongevallen en gemiddeld zijn het ook ook zwaardere ongevallen, vooral in KMO's die niet de verplichting hebben om een comité voor preventie en bescherming op het werk te hebben.

Aanvankelijk diende uitzendwerk vooral voor tijdelijke vervangingen. Vandaag is het vooral een beheersinstrument geworden van ondernemingen waardoor zij hun personeelsbestand kunnen afstemmen op de fluctuaties van de conjunctuur. Als het van de Europese patroons afhangt moet het aantal interimarbeiders fors stijgen. Wil dat zeggen dat de patroons dromen dat elke werknemer interimarbeider zou moeten worden? Zo eenvoudig is het niet. Een Europese Richtlijn stelt dat een uitzendkracht hetzelfde loon moet krijgen als iemand die hetzelfde werk doet met een vast contract. De lineaire vervanging van alle vaste contracten door uitzendkrachten zou ook de loyaliteit en de binding van de werknemers aan het bedrijf, in het kader van het 'human resources'-beleid, ondermijnen. Tijdelijke tewerkstelling kan dus maar tot op zekere hoogte dienstig zijn, hoewel het potentieel ervan volgens de bedrijfswereld verre van uitgeput is. Uitzendkrachten zijn de satellieten die cirkelen rond het vaste kader en dit meestal op de laagste treden van de arbeidshiërarchie.

Uitzendkrachten kaderen ook in het groot flexibiliteitsverhaal dat het koopwaarkarakter van de

arbeidskracht versterkt. Een van de centrale doelstellingen van het flexibiliteitsoffensief is het afdwingen van nieuwe arbeidsregels die de patroons toelaten om hun capaciteit voortdurend te wijzigen in functie van de conjunctuur. Dit is één van de elementen van de neoliberale regulering van het kapitalisme. Uitzendkrachten zijn dus koopwaar, die gekocht en afgestoten worden.

Een tweede aspect van de flexibiliteitsstrategie en dus de uitzendarbeid is dat ze de collectieve belangenbehartiging via de interprofessionele syndicale actie ondermijnt. Uitzendkrachten verhuizen van de ene sector naar de andere, terwijl de vakbonden sectorieel georganiseerd zijn. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat uitzendkrachten wel overtuigd zijn dat de vakbonden hun belangen moet verdedigen, maar tegelijk nemen uitzendkrachten geen deel aan vakbondsacties. Eén van de redenen is dat uitzendkrachten die voor hun sociale rechten opkomen gemakkelijk aan de kant gezet worden na het beëindigen van het uitzendcontract.

Daarenboven heeft de syndicale delegatie nauwelijks toezicht op de arbeidsvoorwaarden van de interimwerkers: hun echte patroon is immers het uitzendbureau.

Uitzendarbeid heeft ook tot gevolg dat de verhouding tussen arbeiders en patroons onduidelijk wordt en dus ook de belangenbehartiging moeilijker wordt. Wie is de tegenspeler: de patroon van het bedrijf of de juridische werkgever, het uitzendbedrijf?. In plaats van een duale verhouding werkgever- werknemer komt nu immers een derde partij tussenbeide, namelijk het uitzendbedrijf waarmee de werknemer een contract aangaat met de patroon. Het uitzendkantoor verhuurt de arbeider voor een bepaalde tijd aan een patroon, net zoals je een machine verhuurt. In plaats van de onmiddellijke verhouding tussen arbeider en patroon komt dus een commerciële verhouding tussen twee op winst gerichte ondernemingen: het uitzendkantoor en het eigenlijke bedrijf.

Te lang, te kort en te veel: dat zijn de drie grote kwalen in de uitzendsector. Te kort omdat er buitensporig veel mensen moeten werken met dagcontracten. Zoals de dagloners in de achttiende eeuw. Te lang omdat uitzendkrachten maanden en soms jaren aan het lijntje gehouden worden in een betrekking waarvoor ze eigenlijk vast zouden kunnen aangeworven worden. En te veel omdat werkgevers misbruik maken van het systeem. Er wordt van geprofiteerd om vaste aanwervingen te vermijden. Een uitzendkracht die je van vandaag op morgen de laan kan uitsturen is DE gedroomde vorm van flexibiliteit voor de managers.

Het neoliberale flexibiliteitsverhaal wil af van arbeidsvoorwaarden die worden gesocialiseerd en in

wetten gegoten ten voordele van markgerichte en individualistische oplossingen overgelaten aan een machtige werkgever en de zwakke individuele arbeider of bediende die gedwongen wordt zijn arbeidskracht te verkopen.

(zie ook: 'Het neoliberal bedrog: tegen extreem-rechts en het neoliberalisme is een andere politiek mogelijk!', Brussel, Lesoil, 2005)

Sommige uitzendbedrijven bevinden zich op het randje van de legaliteit of zelfs in de illegaliteit.

Enkele weken geleden verscheen in de pers hoe uitzendbureaus meespelen in discriminatie op het vlak van ras of herkomst. Het was een VRT-reportage met verborgen camera die dit aan het licht bracht.

Vaak fungeren uitzendkantoren als dekmantel voor illegale tewerkstelling van Oost-Europeanen in België. Mensenhandel en maffiose praktijken zijn dan nooit veraf. Misschien herinneren zich sommigen het geval van het Zwan-worstenfabriek Struik Foods in Schoten-Antwerpen enkele jaren geleden (2005). Nederlandse uitzendkantoren moeten geen erkenning meer aanvragen zoals in België. Ze kunnen uitzendkrachten naar België sturen. Struik Foods betaalde aan een Nederlands uitzendkantoor Covebo een bedrag. Covebo stond vervolgens in voor de betaling van Poolse arbeidskrachten. De directeur van Struik Foods gaf toe dat hij 10 euro per uur minder moest betalen dan de uitzendkrachten die hij via Belgische bureaus aantrok. Hans Bonte (sp.a-kamerlid) reageerde hierop scherp in de Kamer en stelde: "Ik begrijp niet dat het wettelijk mogelijk is dat men Vlaamse werknemers afdankt om Polen aan te nemen op interim-basis en dan nog via een Nederlands uitzendbureau. Het gaat om casinokapitalisme dat binnensijpelt in België door de verruiming van de Europese markt."

Uitzendkantoren spelen een belangrijke rol in de sociale dumpingpraktijken door het aantrekken van Oost-Europese vaklui, die hier bv. in de bouw komen werken aan 16 euro per uur. Volgens de Bouwunie en de vakbonden is het onmogelijk om hiermee aan alle sociale verplichtingen te voldoen.

Getuigen

Het ABVV organiseerde op 6 oktober jl. (nu reeds voor de zesde keer) een 'dag van de rechten van de uitzendkrachten'. In zijn publicatie "InterimZone" die het naar aanleiding van deze dag verspreide stelt de vakbond dat het "geen tegenstander is van uitzendarbeid op zich. We zijn niet blind voor de realiteit. Maar de werkgevers moeten de wetten en overeenkomsten respecteren...(red.: sinds 1976 is uitzendarbeid in België wettelijk omkaderd). We zijn tegenstander als werkgevers er een instrument van maken om nog meer flexibiliteit op de arbeidsmarkt

te brengen. We zijn tegenstander als het dient om werknemers te selecteren op basis van hun huidskleur, hun overtuiging of cultuur. We zijn voor de uitzendkrachten om hen te helpen hun contract om te zetten in vast werk, met een regelmatig inkomen en dus ook met uitzicht op een waardiger leven."

Een grote pest in de uitzendarbeid zijn de dagcontracten. In de brochure van het ABVV komen hiervan een aantal getuigenissen aan bod samen met een aantal andere voorkomende problemen.

Marc Anteunis: "Op het einde van mijn loopbaan geraakte ik zonder werk door een reorganisatie. Ik ging solliciteren bij een uitzendkantoor en dat verliep vlot. Daarna begon de kommer en kwel, keer op keer bleef de betaling van mijn loon uit. Voor hetzelfde werk bij dezelfde werkgever kreeg ik van het ene dagcontract naar het andere een verschillend loon voorgesteld. Ze doen met jou wat ze willen. Bijv. Bij een shut down in ene bedrijf, wanneer dus alle machines worden stilgelegd voor een algemene onderhoudsbeurt worden interims uit verschillende kantoren opgetrommeld. En wat zie je? Ze krijgen verschillende lonen en de enen krijgen wel een premie voor vuil werk, de anderen niet, al naargelang het uitzendbedrijf".

Jacques Denys: "Ik viel op het einde van mijn loopbaan zonder werk en raakte moeilijk aan de bak. Van opleiding ben ik tolk en informaticus. Uiteindelijk kreeg ik uitzendwerk als magazijnier in een houtbedrijf. Als passende job kan dat tellen... Vaste werknemers staan dikwijls vijandig tegenover uitzendkrachten. En eigenlijk is dat begrijpelijk. Ze beschouwen ons als indringers die de groepgeest verstoren en waar ze altijd opnieuw tijd in moeten steken. Maar de verdeeldheid komt de werkgever goed uit. Het is niet voor niets dat interims niet uitgenodigd worden op personeelsfeestjes of uitstappen."

Maarten Smeets: "Ik verzeilde als uitzendkracht in een bedrijf waar nieuwe ingevoerde auto's werden gecontroleerd en een beschermfolie krijgen. Ik kreeg dagcontracten. Of beter, ik werkte heel de week en op het einde kreeg ik vijf dagcontracten. Je kunt van de ene dag op de andere op straat staan. Je krijgt te weinig respect. Ik heb een jonge kerel gekend die plots voor een nachtprestatie werd opgetrommeld. Helemaal zonder medeweten van zijn uitzendkantoor. Hij kreeg een arbeidsongeval, een vinger kwijt. Dat is wraakroepend.

Het patronaat tegen het brugpensioen

Jan Denys als woordvoerder van een multinationale onderneming bevindt zich uiteraard in de meeste sociale dossiers op de patronale lijn. Bijvoorbeeld i.v.m het brugpensioen. Rond dit thema is al maandenlang een offensief aan de gang vanuit het bedrijfsleven.

Laten we eens een andere klok luiden, die van de

vakbonden.

Men zal zich herinneren hoe begin dit jaar rond Carrefour en Opel de patronale toeters schreeuwden dat het toegekend brugpensioen hallucinant was, schandalig, kortzichtig, enz... Bij Carrefour werden door harde vakbondsacties 3.000 jobs gered en een 1.000-tal bleven gespaard van werkloosheid door toekenning van brugpensioen. Bij Opel Antwerpen konden de werknemers vanaf 50 jaar op brugpensioen.

Vooreerst zijn de milieus die zo hard schreeuwen tegen het brugpensioen verantwoordelijk voor het feit dat de werknemers van Carrefour en Opel werden afgedankt. Ze zouden dus best een toentje lager zingen. Het zijn niet de werknemers die gevraagd hebben om afgedankt te worden. Je zou gek zijn, want werk geeft inkomen, voor bv. studerende kinderen afbetaling van een huis,;.

Ook de vakbonden menen dat vijftigers nog lang niet afgeschreven zijn voor de arbeidsmarkt. In plaats van de werknemers te culpabiliseren zouden de patroons beter helpen om terug werk te vinden en nog beter: werk te vinden voor ze effectief hun C4 ontvangen.

De patroons zijn vooral kwaad omdat zoals steeds op betalen aankomt. Brugpensioen verschilt met werkloosheid omdat de werkgever bovenop het doggeld een toeslag betaalt. Dit vertrekt van de filosofie dat 'een winstgevend bedrijf sluiten en gezinnen zonder inkomen zetten niet ongestraft mag gebeuren'. Daarenboven betaalt de werkgever een hogere bijdrage aan de sociale zekerheid. Zo herstelt de patroon iets van zijn toegebrachte ontslagschade aan de sociale zekerheidskas. Ook de werknemers betalen een deel van hun toeslag aan de fiscus.

Het is bedrog van de werkgevers en hun acolieten te stellen alsof bruggepensioneerden tot aan hun pensioen in een 'hangmat' mogen liggen. Doen uitschijnen dat ze niet meer beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt is al even demagogisch. Ze moeten immers zes maanden deelnemen aan een

tewerkstellingscel en moeten daarna beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt én elke passende betrekking aanvaarden.

Waar het schoentje nog wringt. Vijftigers eens afgedankt worden door het patronaat niet meer aangeworven. Bij de 2.027.000 Belgen tussen 50-64 jaar is amper 6% bruggepensioneerd of een 120.000 bruggepensioneerden. Op 31.12. 2009 waren volgens de RVA slechts 2.633 bruggepensioneerden jonger dan 58 jaar die omwille van herstructureringen werden afgedankt. Ze nemen deel aan een tewerkstellingscel en outplacement en moeten beschikbaar blijven op de arbeidsmarkt tenzij ze 38 jaar of meer gewerkt hebben.

Ze kosten bovendien 50 à 100% minder aan de overheid dan indien ze op de werkloosheid zouden ingeschreven zijn. Waarom? In het brugpensioen (zie boven) betaalt de patroon en de werknemer een deel terug door sociale bijdragen en belastingen.

Bruggepensioneerden hebben een beter maar geen riant sociaal statuut dan een werkloze. Vergeten we niet dat bruggepensioneerden ook 13e maand noch vakantiegeld ontvangen. Maar omdat de werkgever nog een (kleine) opleg moet betalen hebben ze meestal nog een redelijk inkomen. Werkloze en langdurige zieke 50-plussers kosten een pak meer aan de sociale zekerheid. Ze zijn met meer dan 300.000, drie keer zoveel als de bruggepensioneerden. Doordat hun vroegere werkgever niets meer bijlegt – en de volledige kost voor hun inkomen afwentelt op de gemeenschap – zitten velen onder hen wel in armoede.

De vakbonden stellen terecht: "politici en commentatoren zouden eerder moeten protesteren tegen de werkgevers die hun oudere werknemers, na jarenlange trouwe dienst, afdanken met een aalmoes (vnl. arbeiders) en voor de rest van hun leven ten laste zetten van de sociale zekerheid. Het zijn eerder die werkgevers die men moet aanklagen en financieel straffen voor de kosten, dan de werknemers die het slachtoffer zijn van hun herstructureringen (meestal in winstgevend bedrijven)".

Internationale politiek

Ierland onder curatele geplaatst?

Nadat de crisis in (en veroorzaakt door) de banksector achtereenvolgens IJsland, Griekenland en (de Vrijstaat) Ierland tot op de rand van het bankroet bracht, kwamen supranationale instituten IMF en EU op de proppen met allerlei 'reddingsplannen'. In de media werden deze reddingsplannen voorgesteld als zou de internationale gemeenschap uit altruïsme en solidariteit deze landen komen bijspringen. De werkelijkheid was veel cynischer: niet alleen werd de bevolking van die landen collectief verantwoordelijk gesteld en bestraft voor de schuldenberg, in feite dreigde er niet eens een bankroet voor die landen, wel voor de banksector zelf.

IJsland kende de afgelopen twee jaar een zware recessie, de IJslandse munt verloor veel van haar waarde. Maar de IJslandse regering hield de 'hulp' van het IMF en de EU nog wat op een afstand, ook al won een EU-gezinde partij de laatste verkiezingen. Heel anders ging het bij Griekenland, waar de regering zich zonder enig verzet overgaf aan een halve staatsgreep uitgevoerd door het IMF en de EU. Het land kreeg miljarden 'cadeau' om de acute schuldenberg van de banksector op te lossen. De staat nam als het ware de schulden over van de banken, waardoor de Griekse belastingbetaler de zware rekening gepresenteerd zal krijgen. Het IMF vraagt niet alleen harde besparingen, maar ook het verder opdrijven van de privatiseringsmanie.

Ierland is nu de volgende aan de beurt. Op zich is Ierland helemaal niet 'bankroet' zoals de media het graag voorstellen. De Ierse begroting stond niet zodanig in het rood dat het land het faillissement zou moeten aanvragen. De grote schuldenberg bevond zich bij de private banken en commerciële financiële instellingen. Die schuldenberg was groter dan de economie van heel wat landen in de wereld, inclusief Ierland zelf. Onder druk van deze sector en instellingen als het IMF moesten na het uitbreken van de crisis regeringen wereldwijd de banken ter hulp schieten met gigantische sommen belastingsgeld. Heel ironisch, aangezien het laissez-faire kapitalisme het allereerste politieke gebod was van deze instellingen. Wanneer de winsten echter in gevaar komen, is nationalisering plots gerechtvaardigd. In de eerste plaats dan de nationalisering van de verliezen. Socialisme voor de rijken, hard kapitalisme voor de bevolking: de economische elite scheidt een eigen "sociale zekerheid" die wordt gefinancierd met belastingsgeld betaald door de bevolking.

Om de (winst)belangen van de banksector veilig te stellen richtte de Europese Unie enkele maanden geleden een Europees Garantiefonds in. Een fonds met haast astronomische bedragen tot bijna een biljoen euro, rechtstreeks door de belastingbetaler gefinancierd. Ierland 'mag' nu beroep doen op dat garantiefonds, maar moet daarvoor in ruil nog meer bemoeienissen van 'Europa' en het IMF slikken. In de praktijk komt het gewoon neer op het plaatsen van Ierland onder curatele. De rol van het parlement als wetgevende macht in de (burgerlijke) democratie wordt daarmee nog maar eens drastisch ingeperkt.

Ierland is zeker niet het enige land dat onder curatele van het IMF en de EU dreigt te vallen. Ook Spanje en Portugal worden getipt als volgende slachtoffers. Ook België kwam al ter sprake in die zin. We zijn tot nog toe enkel uit het oog van de storm gebleven omdat er geen nieuwe regering kan gevormd worden die het EU-beleid moet uitvoeren. Maar ook al blijven de onderhandelingen nog lang aanslepen, de financiële crisis zal dit land weldra inhalen, want 'onze' banken zoals KBC, Dexia en het voormalige Fortis zijn internationaal sterk verweven met de banken in bijvoorbeeld Ierland en Spanje.

De Ierse regering van eerste minister Brian Ó Comhain (Cowen) kondigde op 24 november een plan van zware besparingen aan (ondertussen overigens al het vierde sinds de crisis uitbrak): nog eens 10 miljard euro aan rechtstreekse besparingen en 5 miljard aan extra belastingsinkomsten. Dit treft vele tienduizenden Ieren rechtstreeks in hun werkzekerheid en vele miljoenen op hun bankrekening. 'Onze' reguliere media blijven de Europese interventie voorstellen als een 'reddingsplan' voor Ierland, maar lang niet iedereen op het eiland ziet dat zo. Verzet tegen deze 'reddingsboei' is sterk aanwezig en zal ongetwijfeld nog toenemen als de zogenaamde 'austerity measures' hun effect doen gelden.

Activisten van Sinn Féin bezetten het hoofdkwartier van regeringspartij Fianna Fáil: "EU/IMF take notice: Ireland is not for sale".

Occitanië

Verzet tegen prestigieuze TGV-projecten

In Occitanië is er al geruime tijd verzet tegen de plannen van de aanleg van twee nieuwe TGV-lijnen, de lijnen Bordeaux-Hendaye (Bordèu-Hendaia) en Bordeaux-Toulouse (Bordèu-Tolosa). De regering in Parijs stelt het project voor als een investering in de ontwikkeling van de regio's Aquitanië en Midi-Pyrénées/Miègjorn-Pirenèus (ofwel de historische regio's Gasconha en Lengadòc). Ter plaatse zien heel wat mensen dat niet zo: ervaring met vorige economische 'ontwikkelingsprojecten' leerde hen immers dat deze projecten vooral ten goede komen van (de winsten van) multinationale bedrijven. Het nieuwe TGV-project zou dan vooral goed zijn voor de bouwgi-gigant Vinci, het bedrijf dat de nieuwe TGV-lijnen mag aanleggen.

Het project krijgt vanzelfsprekend heel wat kritiek van milieubewegingen die de grote impact van de twee nieuwe lijnen vrezen. Er is ook verzet van sociale bewegingen en buurtbewegingen die vrezen voor de leefbaarheid van het landelijke gebied waar de lijnen door zullen getrokken worden. De linkse Occitaanse beweging Libertat (www.libertat.org) kadert het project ook in een offensieve binnenlandse koloniatiepolitiek vanuit Parijs om perifere gebieden nog sterker aan zich te binden.

Er zou op zich uiteraard geen probleem zijn met investeringen in een degelijk openbaar vervoer om de druk van het toenemend autoverkeer op de wegen te verminderen. De (dure) nieuwe TGV-lijnen dienen dat doel echter niet en zijn vooral een prestigeproject om de winsthonger van de multinational Vinci te stillen, waarbij weinig of geen rekening wordt gehouden met de echte economische noden van westelijk Occitanië en Noord-Baskenland.

Verslag gespreksavond

VLAAMS EN LINKS: kan en kon dat?

Het is ondertussen bijna een cliché geworden, wanneer gesteld wordt dat de Vlaamse Beweging en de Sociale Beweging (in engere zin) elkaar voor een groot deel zijn 'mislagen' en zo een groot potentieel onbenut hebben gelaten. Het is weinig vruchtbaar om de schuld hiervan in de schoenen van enkele geïsoleerde historische personen te steken. De oorzaken hiervan zijn complex, en diep geworteld in de sociologische realiteit van een economisch lang onderontwikkeld Vlaanderen, met een door kleinburgerlijke elementen gedomineerde traditionele Vlaamse beweging enerzijds en een arbeidersbeweging met sterkere wortels in Wallonië anderzijds.

Niettemin kan het links-flamingantisme buigen op een rijke geschiedenis, van de Vlaamse Maetschappijen over figuren als Emiel Moyson en de Vlaamse Kommunistische Partij en anderen tot de dag van vandaag. Tegenwoordig kan er immers gewag gemaakt worden van een zekere heropleving, ook bij jongeren. Ongetwijfeld zijn de huidige generaties gediend met een correct besef van de historische wortels van hun stroming. De vraag 'Vlaams en links: kan dat?' is immers ouder dan de huidige V-SB: ook eerdere pogingen tot links-Vlaamse synthese zijn met deze vraag (die zowel een ideologische als een praktische vorm kan hebben, tenminste voor zover beide aspecten wel kunnen worden gescheiden) geconfronteerd geweest. Het bestuderen van de wijze waarop zij met deze kwestie zijn omgegaan kan de nieuwere generaties ertoe brengen bepaalde ideeën en praktijken over te nemen of waar nodig bestaande opvattingen en praktijken af

te zweren.

Het is vanuit die geest dat de V-SB, in samenwerking met het Archief, Documentatie en Onderzoekscentrum voor het Vlaams-nationalisme (ADV N), <http://www.advn.be/>,) een gespreksavond heeft georganiseerd, gecentreerd op de geschiedenis van de werkgroepen De Witte Kaproenen (DWK, 1967-1985) en Arbeid/Vlaamse (Republikeinse) Socialistische Beweging (1972-1989). Hoofdspreker van dienst was Marc Vincké, die, naar eigen zeggen, op de wip tussen beiden (en beide generaties) stond. Zijn uiteenzetting werd evenwel voorafgegaan door een inleiding van Karel Sterckx, die de V-SB kort introduceerde voor die aanwezigen die er geen lid van zijn en ook het verdere verloop van de avond uiteenzette. Vervolgens werd het woord gegeven aan Koen De Scheemaecker, die het doel en de werking van dit centrum, dat in 1984 werd gesticht, uiteen te zetten. Het ADVN heeft zich tot taak gesteld om de bronnen van de Vlaamse Beweging in de breedste zin – “van Arbeid tot Verschaeve” – te verzamelen, bewaren, beheren en onderzoeken. Daarnaast beschikt het ook over een publiekswerking, in het kader waarvan de instelling met plezier een zaal beschikbaar stelde voor deze gespreksavond.

Maar de belangrijkste uiteenzetting was uiteraard die van Marc Vincké, die behalve van zijn eigen geheugen ook gebruik kon maken van de licentiaatsthesis van zijn dochter Soetkin[1], dankzij wier ordening van zijn archief hij over een globaal en chronologisch overzicht beschikte.

Vooraf werd de geschiedenis van beide werkgroepen kort gekaderd in hun bredere historische context, beginnend met de desastreuze ‘materiële en geestelijke’ gevolgen van de scheiding der Nederlanden en de opkomst van het taalflemingantisme na het Belgisch separatisme van 1830, en parallel daaraan het opborrelen van een Vlaams socialisme. Ook DWK plaatste zichzelf in een historische continuïteit, i.h.b. met het daensisme, beschouwd als een bundeling van sociaal progressivisme en Vlaams emancipatiestreven, de Clarté-beweging, waaraan ook een Herman van den Reeck was verbonden, en het Vlaamsche Front.

De geschiedenis van DWK begint in 1967, wanneer Jorden Bockart, arts en VVB-lid, en de communistische arbeider Alfons Wolfs elkaar ontmoetten in het kader van het Nationaal Komitee 5 November, dat een betoging voor ‘Leuven Vlaams’ in Antwerpen moest organiseren. Beiden konden zich vinden in de stelling dat Vlaamse en sociale strijd elkaar ondersteunden en de dichotomie tussen beide diende te worden opgeheven. De werkgroep, waarvan zowel flaminganten, socialisten, kommunisten als katholieken deel uitmaakten, wensten de Vlaamse kwestie marxistisch te benaderen, en publiceerden in dat kader een reeks schriftelijke manifesten. Kernpunten waren de Brusselproblematiek, de uitgestoken hand naar de Waalse arbeiders en het streven naar een autonoom Vlaanderen en Wallonië binnen een democratisch socialisme. Vanuit utilitaire en humanitaire overwegingen werd ook de traditionele amnestie-eis van de Vlaamse Beweging onderschreven. Tevens werd er deelgenomen aan het protest tegen de Limburgse mijnsluitingen. De spreker ging ook in op de perscontacten van de werkgroep, waarvan de meest intense die met Het Pennoen waren. Vanaf 1973 zou DWK ook in de tijdschriften van Arbeid publiceren.

Arbeid was ontstaan in 1972 als afscheuring van Were Di, achter wiens rechtse standpunten deze jongerenwerking zich niet langer kon scharen. Ideologisch stond zij sterk onder invloed van de Ierse vrijheidsstrijd. Al gauw ontstond er een nauwe samenwerking met DWK, wiens brochures Arbeid volledig onderschreef. De oorspronkelijke doelstelling van Arbeid was de dienstverlening aan de allerarmsten (vandaar de naam) en de mobilisering van de arbeidersklasse. Reeds vrij snel ontstonden er zeven stedelijke kernen, waarvan aanvankelijk die van Gent-Kortrijk dominant was. Vervolgens zou het zwaartepunt zich naar Leuven en ten slotte Brussel verschuiven. Daar er geen stuurgroep bestond, lag het initiatiefrecht bij de lokale kernen. Niettemin werd er een jaarlijkse algemene bijeenkomst georganiseerd, waarop de krachtlijnen voor het komende jaar werden uiteengezet, werden er werkkampen in het buitenland georganiseerd en werd een tijdschrift uitgegeven. Ideologisch stond Arbeid, zoals gezegd, op dezelfde lijn als DWK. Men notere daarbij dat de Brusselse kern in 1983 het separatisme aannam. Verder sprak Arbeid zich uit voor vrouwenemancipatie, voor het vrijwaren van democratische vrijheden en arbeidsduurvermindering, en steunde het binnenlandse minderheidsgroepen (holebi's, zigeuners, gastarbeiders) en buitenlandse emancipatiebewegingen (ook buiten Europa was Arbeid solidair, men denke aan de standpunten rond Chili en El Salvador). De groep beschikte over een eigen pers: Arbeid, dat later

tot De Wesp werd herdoopt en zich concentreerde op 'binnenlandse' kwesties en Meervoud, dat berichtte over de strijd van andere volkeren. Ook in andere media kon Arbeid publiceren: Het Pennoen (weliswaar minder dan DWK), het weekblad De Nieuwe, Elcker Ick (dat in 1977 Arbeids amnestiestandpunt onderschreef) en de publicaties van het Daens Aktiefonds. Naast theoretisch werk (incl. vormingen) en activiteiten (buurtwerk, een eigen betoging tegen racisme,...) werd er ook een hardnekkige aanwezigheidspolitiek gevoerd.

Naar de inschatting van Marc Vincké werd de weinige invloed die DWK en Arbeid had voornamelijk uitgeoefend in Vlaamsgezinde kringen: in de Volksunie onder de openheid van de Schiltz-periode (met figuren als Nelly Maes en Herman Lauwers), en de VVB, ook het hoofdbestuur (Daels, Coppieters). De invloed op de linkerzijde wordt kleiner ingeschat: op de BSP was deze onbestaande, al was er wel contact met het dissidente Links, en klein-klinks was te 'kosmopolitisch'. Wel waren er in Antwerpen frequente contacten met de KP.

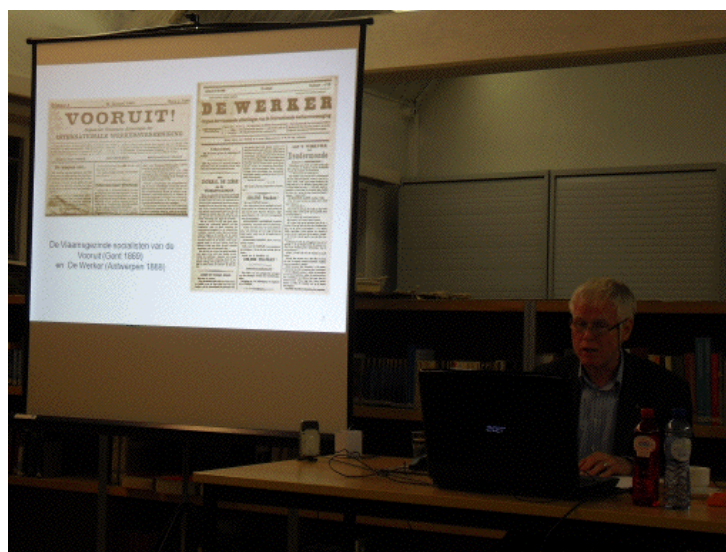
De desintegratie en vervolgens het einde van het werk na een periode van sterke groei in de tweede helft van de jaren '70 werd geanalyseerd aan de hand van verschillende factoren, m.n. de onverwachte terugtrekking van een aantal personen, onderlinge verschillen, het afstuderen van een generatie studenten die Arbeid had gedragen, spanningen tussen de kernen, desillusie en de vrees voor verdere marginalisering. Toen de Brusselse VRSB-kern in 1989 verdween kwam een hoofdstuk in de geschiedenis van de links-Vlaamse beweging ten einde.

Tenslotte werd er ruimte vrijgemaakt voor discussie. Een van de onderwerpen was de vraag naar invloed. Een aantal deelnemers meende dat de invloed op de Volksunie werd overschat, en die op de linkerzijde (KP, RAL) werd onderbelicht. De gastspreker zelf meende echter dat deze contacten te vluchtig waren. Een ander discussiepunt was de benadering van andere partijen. O.m. in deze nieuwsbrief heeft de V-SB meermaals vrij rechtstreekse kritiek geuit op politieke partijen (overigens zowel op N-VA als op de 'officiële linkerzijde'), waar Arbeid hier voorzichtiger in zou geweest zijn, al was er wel een 'uitschuiver' toen Hugo Schiltz ten tijde van het Egmontpact een Arbeid-affiche mocht sieren.

Zowel de uiteenzetting van Marc Vincké als de daaropvolgende discussie leverden een schat aan informatie en – wat belangrijker is – een hoeveelheid aan reflectiepunten op, die de hedendaagse links-flamingant – en ook voor de aanwezigen die niet (meer) in deze hoek te situeren zijn – moeten aanzetten tot nadere evaluatie van de eigen invalshoeken en methodes. Ongetwijfeld krijgt dit nog een staart. Alleen al daarom zal er bijzondere dank uitgaan naar Marc en het ADVN.

(1) Dit werk kan gelezen worden op

<http://discussiegroepsartacus.files.wordpress.com/2010/09/belgische-geschiedenis-van-vlaams-extreem-links.docx>

★ Lidmaatschap

De lidgelden: €5 voor werkenden, €3 voor studenten en niet-werkenden.

Een radicaal links en soevereinistisch alternatief is broodnodig. Wij rekenen op jou! Bouw mee aan een Vlaams en links alternatief voor de 21ste eeuw!

VOLGENDE V-SB-VERGADERING

Vrijdag
21 januari 2010

Brussel - Vlaams Huis
19u

★ Kalender

Gaza, nooit vergeten!

Manifestatie op 26 december om 14 u
Stalingradlaan Brussel.

* opheffing van de blokkade! * stopzetting van de
kolonisering * steun aan het Palestijns verzet!
Info op www.boycotisrael.info

★ T-shirts

Kostprijs: €8, in verschillende maten.
Meer info: secretariaat@v-sb.net

★ Rekeningnummer

979-5944274-22
IBAN: BE06 9795 9442 7422
BIC: ARSPBE22
Voor vragen: info@v-sb.net